

**MUHBA** MUSEU D'HISTÒRIA  
DE BARCELONA

MUSEU D'HISTÒRIA  
DE BARCELONA (MUHBA)  
Plaça del Rei, s/n.  
08002 Barcelona  
Tel.: 93 256 21 00  
Fax: 93 315 09 57  
museuhistoria@bcn.cat  
www.museuhistoria.bcn.cat/quarhis

MUSEU D'HISTÒRIA  
DE BARCELONA  
**MUHBA**

06  
quarhis

# QUADERNS D'ARQUEOLOGIA I HISTÒRIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA

BARKENO | BARCINO | BARCINONA  
MADÏNA BAR ^ GILÛNA | BARCELONA

**quarhis**

ÈPOCA II-ANY 2010-N.06-ISSN 1699-793X  
252 PÀGINES · BARCELONA



Ajuntament  
de Barcelona  
Institut de Cultura





**Editor:**

Museu d'Història de  
Barcelona (MUHBA)  
Institut de Cultura  
Ajuntament de Barcelona

**Director MUHBA:**

Joan Roca i Albert

**Cap de redacció:**

Julia Beltrán de Heredia

**Secretària de redacció:**

Emma Morató

**Consell de redacció:**

Xavier Aquilué (MAC)  
Julia Beltrán (MUHBA)  
Josep Guitart (UAB)  
Josep M. Gurt (UB)  
Albert López (DiBa)  
Magí Miret (GC)  
Carme Miró (MUHBA)  
Miquel Molist (UAB)  
Ferran Puig (MUHBA)  
Isabel Rodà (ICAC)

**Avaluadors externs:**

Luis Caballero Zoreda  
Carmen Fernández Ochoa  
Sauro Gelichi  
Jean Guyon  
Simon Keay  
Bernat Martí  
Lucy Vallauri  
Desiderio Vaquerizo  
Giuliano Volpe

**Control gràfic:**

Emili Revilla

**Disseny gràfic:**

PFP  
(Quim Pintó,  
Montse Fabregat)

**Realització:**

Estudi Balmes, SL

**Impressió:**

Aleu SA

**Imatges de la coberta:**

Núria Miró i Alaix-MUHBA

**ISSN**

1699-793X

**Dipòsit legal**

B-xxxxxxx

© dels textos els autors

© de l'edició

**Museu d'Història de Barcelona**

Institut de Cultura,  
Ajuntament de Barcelona  
Plaça del Rei, s/n  
08002 Barcelona  
Tel.: 93 256 21 00  
Fax: 93 315 09 57  
[www.bcn.cat/museuhistoria/quarhis](http://www.bcn.cat/museuhistoria/quarhis)

# QUADERNS D'ARQUEOLOGIA I HISTÒRIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA

| BARKENO | BARCINO | BARCINONA |  
| MADÎNA BARĜILÛNA | BARCELONA |

**quarhis**

ÈPOCA II·ANY 2010·NÚM.06·ISSN 1699-793X  
252 PÀGINES · BARCELONA

**SUMARI**  
**SUMARIO**  
**SUMMARY**  
**SOMMAIRE**

---

<b>9</b>	<b>PRESENTACIÓ</b> JOAN ROCA I ALBERT
<b>10-11</b>	<b>EDITORIAL</b> JULIA BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO
<b>14-91</b>	<b>EL COMERÇ DE CERÀMICA A BARCELONA ALS SEGLES XVI-XVII: ITÀLIA, FRANÇA, PORTUGAL, ELS TALLERS DEL RIN I LA XINA</b> EL COMERÇ DE CERÀMICA A BARCELONA ALS SEGLES XVI-XVII: ITÀLIA, FRANÇA, PORTUGAL, ELS TALLERS DEL RIN I LA XINA JULIA BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO I NÚRIA MIRÓ I ALAIX
<b>94-107</b>	<b>NOTES I ESTUDIS</b> L'ENTERRAMENT DEL NEOLÍTIC ANTIC DE LA PLAÇA DE LA VILA DE MADRID (BARCELONA). UNA ESTRUCTURA FUNERÀRIA DEL VIè MIL·LENNI aC ROSER POU CALVET I MIQUEL MARTÍ ROSELL I XAVIER JORDANA COMIN I ASSUMPCIÓ MALGOSA MORERA I JUAN FRANCISCO GIBAJA BAO
<b>108-133</b>	EL CICLE DE L'AIGUA A <i>BARCELONA</i> . UNA REFLEXIÓ ENTORN DE LES NOVES DADES ARQUEOLÒGIQUES CARME MIRÓ I ALAIX I HÈCTOR A. ORENGO
<b>134-163</b>	EL PORT BAIXMEDIÈVAL DE LA CIUTAT DE BARCELONA: UNA VISIÓ DES DE L'ARQUEOLOGIA. L'ESCELLERA DE 1477 I LA TROBALLA D'UN VAIXELL TINGLAT MIKEL SOBERÓN RODRÍGUEZ
<b>164-177</b>	USOS DEL SÒL I ACTIVITATS PRODUCTIVES A BARCELONA A PARTIR DE L'ANÀLISI PALEOAMBIENTAL DE LA LLACUNA LITORAL MÈDIEVAL DEL PLA DE PALAU RAMON JULIÀ BRUGUÉS I SANTIAGO RIERA MORA
<b>178-195</b>	POLIORCÈTICA DEFENSIVA: LA CIUTADELLA DE BARCELONA. CONTEXTUALITZACIÓ I CARACTERÍSTIQUES BÀSIQUES MIQUEL GEA I LAIA SANTANACH
<b>199-200</b>	<b>MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT CIENTÍFICA DEL MUHBA</b> <i>VBI AQVAE IBI SALVS</i> ATLES D'AIGÜES MINEROMEDICINALS, TERMES CURATIVES I CULTE A LES AIGÜES A LA HISPÀNIA ANTIGA MARIA JESÚS PERÉX AGORETA I CARME MIRÓ I ALAIX
<b>201-203</b>	PREHISTÒRIA DE BARCELONA ANNA GÓMEZ I MIQUEL MOLIST
<b>204-206</b>	<i>IN AMPHITHEATRO. MUNERA ET FUNUS</i> . ANÀLISI ARQUEOLÒGIC DEL ANFITEATRO ROMANO DE CÒRDOBA Y SU ENTORNO URBANO (ss. I-XIII D.C.) DESIDERIO VAQUERIZO GIL I ANA B. RUIZ OSUNA
<b>207-208</b>	IMPACTE TECNOLÒGIC EN EL NOU MÓN COLONIAL. ACULTURACIÓ EN ARQUEOLOGIA I ARQUEOMETRIA CERÀMICA (TECNOLÒGIC) JAUME BUXEDA I GARRIGÓS
<b>210-211</b>	<b>NOTICIARI</b> LA VIA SEPULCRAL ROMANA DE LA PLAÇA DE LA VILA DE MADRID UN NOU CENTRE PATRIMONIAL DEL MUHBA
<b>212</b>	VI CONGRÉS DE MUSEÏTZACIÓ DE JACIMENTS ARQUEOLÒGICS
<b>213-214</b>	<b>BIBLIOGRAFIA PUBLICADA SOBRE BARCELONA</b>
<b>215-221</b>	<b>TEXTOS EN CATALÀ. SÍNTESIS</b>
<b>223-229</b>	<b>TEXTOS EN CASTELLANO. SÍNTESIS</b>
<b>231-237</b>	<b>ENGLISH TEXT. SUMMARY</b>
<b>239-245</b>	<b>TEXTES EN FRANÇAIS. RÉSUMÉ</b>
<b>247-251</b>	<b>NORMES DE PRESENTACIÓ D'ARTICLES</b>

---

Heus aquí un nou volum de *Quarhis*, que un any més confirma la solidesa de la revista. Un número que ofereix un ampli ventall d'estudis –el sumari és prou eloqüent pel que fa als treballs i als seus autors, no fa falta insistir-hi– i reforça les recerques de llarga durada, amb diferents fonts i aproximacions als vincles mercantils de Barcelona, des dels estudis basats en la ceràmica fins a les primeres investigacions sobre el derelict localitzat vora el baluard de Migdia.

La trajectòria comercial de la ciutat al llarg dels temps és un eix central del projecte del Museu d'Història de Barcelona, com a fonament que és de la vida urbana al qual s'al·ludeix reiteradament en diferents espais arqueològics de la ciutat, de la plaça del Rei al Born. Per això resulta del màxim interès que les aportacions d'aquest *Quarhis*, i d'altres que vindran, contribueixin a renovar les tesis historiogràfiques sobre els moments més significatius de la història mercantil de Barcelona. Una història que també pot nodrir-se dels estudis comparatius que esperem poder impulsar en un futur proper, gràcies a la xarxa de museus de ciutat d'Europa i de la Mediterrània que impulsa el Muhba.

La baixa edat mitjana, un temps en què a Barcelona s'enllaçaven estretament centralitat comercial, desenvolupament urbà i consolidació institucional, és un dels objectius preferents, perquè hores d'ara és absent de les exposicions permanents del Museu. Ens convé interrogar-nos de manera innovadora sobre aquest període cabdal en la trajectòria de la ciutat i, a més, tenim, a curt termini, la urgència de treure profit de les troballes recents; com el ja esmentat vaixell enfonsat a les aigües del port, que ara és al Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya a Girona i que ha de passar a engruixir les col·leccions del Muhba, o les sitges de grans dimensions encastades a la *domus* de la casa Morell, als carrers de la Fruita i de Sant Honorat.

Al cap i a la fi, segons l'ICOM, la recerca és una de les missions bàsiques que han d'acomplir els museus. En aquest sentit, convé remarcar la contribució d'aquest número de *Quarhis* a la jornada prevista pel Centre de Recerca i Debat del Muhba, a finals d'aquest mes de juny de 2010, i que porta per títol "L'activitat comercial a la Barcelona baixmedieval, noves perspectives". La coordina Manuel Sánchez, de la Institució Milà i Fontanals, i s'organitza amb el propòsit d'estimular la revisió de les relacions barcelonines amb les dues ribes de la Mediterrània occidental, amb ponències de Maria Elisa Soldani, Pere Ortí, Roser Salicrú, Carles Vela, Mikel Soberón i Julia Beltrán.

Per acabar aquesta breu presentació cal subratllar l'aparició enguany de l'*Anuari d'arqueologia i patrimoni*, una nova revista del Museu que ha de permetre ressenyar de manera més exhaustiva el que fins ara es resumia al balanç anual de l'activitat arqueològica dins de *Quarhis*. El nou anuari facilitarà el coneixement dels treballs arqueològics efectuats a Barcelona i ha de permetre aprofundir en els criteris d'intervenció patrimonial.